

OLD RICH
ARCHITEKTÚRA
ŽIVOTA

ČO JE KATEDRÁLA MÚDROSTI

AKO SA SPRÁVNE ROZHODNÚŤ

ČOMU NEPODĽAHNÚŤ
V LABYRINTE BUDÚCNOSTI

artis
omnis

ARCHITEKTÚRA ŽIVOTA

OLD RICH
ARCHITEKTÚRA
ŽIVOTA

ČO JE KATEDRÁLA MÚDROSTI

AKO SA SPRÁVNE ROZHODNÚŤ

ČOMU NEPODĽAHNÚŤ V LABYRINTE BUDÚCNOSTI

POĎAKOVANIE

Ďakujem Rotary klubu Žilina, ktorý je pre mňa zdrojom inšpirácií, spolupracovníkom Jánovi Košturiakovi a Martinovi Barčíkovi, priateľom Janke a Mariánovi Krajčíkovicom za ich oponentúru a názorovú múdrosť. Ďakujem manželke Nataške za dlhodobú trpezlivosť a podporu.

© Old Rich, 2020

Illustrations © Katarína Sočuvková

Cover & Layout © Jana Kollárová, 2020

Slovak Editon © Artis Omnis, 2020

ISBN 978-80-8201-089-6

ÚVOD

Keď som napísal knihu Rozhodovanie, robil som veľa prednášok. Na jednej z nich ma upútal istý chlapec. Prišiel ku mne, poďakoval za prednášku aj za knihu. Povedal, že to berie ako investíciu do svojej budúcnosti. Po čase sme sa stretli na železničnej stanici. Úplne náhodou. Spoznal ma a sám sa mi prihovoral. Bolo veľmi príjemné počuť od neho, ako ho kniha „nakopla“ tým správnym smerom. „Uveril som vám a začal som si budovať život podľa vášho návodu piatich pilierov. Mám síce len 18 rokov, ale už mám jasno v mnohých veciach. Začal som si veriť, lebo veci sa mi daria lepšie ako mojim rovesníkom, začal som podnikáť. Mám na vás veľa otázok...“ Náš rozhovor prerušil príchod vlaku, a tak sme sa rozlúčili. Ja som si tiež vďaka tomuto mladému človeku uvedomil, že hoci je dôležité mať prístup k informáciám, učiť sa a stretať inšpirujúcich ľudí, k skutočnému úspechu je navyše potrebná silná a úprimná snaha jedinca. Bez nej nie je žiaden rast možný. Keď sa však spoja znalosti, teda poznanie „ako na to“, spolu s osobnou chuťou a vôľou zabojsovať, skôr či neskôr človek zažije úspech.

Rukopis tejto knihy bol dokončený v čase, keď začiatkom jari v Európe naplno prepukla pandémia ochorenia Covid-19. Kniha odchádza do tlače, a my stále nevieme, aké budú dôsledky celosvetovej krízy spôsobenej šíriacim sa vírusom. Nevieme, ako sa zmení svet, ekonomika, sociálne systémy, hodnoty či politika a vodcovstvo. Vidíme však už teraz, že práve schopnosť múdro sa rozhodovať ovplyvňuje našu bezprostrednú budúcnosť. Vidíme politikov, lekárov, ekonómov, ktorí musia aj bez dostatočných informácií robiť zásadné rozhodnutia. Vidíme, že mnohé rozhodnutia sú ovplyvnené strachom, populizmom a iné sú oveľa viac podložené odbornosťou či názormi odborníkov.

Architektúra života je určená širokej verejnosti, ale najmä tým, ktorí sa chcú naučiť správne rozhodovať, plniť si svoje sny a žiť podľa vlastných predstáv. Budem rád, ak sa dostane najmä k mladým ľuďom, ktorí sa po škole osamostatňujú. V tomto období musia prijímať veľa zásadných rozhodnutí, ktoré neodvolateľne ovplyvnia ich životy. A práve táto kniha by mohla byť pomocníkom na ich ceste k sebarealizácii, šťastiu a spokojnosti.

Kniha, ktorú držíte v rukách, je dielom a výsledkom osobnej filozofie autora. Niektorí umelci svoje diela vystavujú v galériách, inšpirujú tým návštevníkov, učia sa navzájom, rastú. Vedci pracujú v laboratóriách a svoje výsledky publikujú v časopisoch, či prezentujú na konferenciách. Filozofi premýšľajú o živote a o svojom poznaní sa rozprávajú s ľuďmi, píšú knihy. Talentovaní a múdri ľudia prinášajú svetu veľké dary, kúsky poznania, ale aj krásu a potrebné emócie. Všetci potrebujeme oboje, múdrosť i radosť. Táto kniha má rovnakú ambíciu: posilniť poznanie ľudí a oceniť zdravú emocionalitu. Nasledujúce kapitoly sú výsledkom štúdia, premýšľania, ale najmä praxe. Sú overené v rôznych svetových a domácich kontextoch, na pracoviskách či v domácnostiach. Tieto kapitoly sú prejavom životnej osobnej filozofie. Je to pozvánka pre všetkých čitateľov k tomu, aby si aj oni uvedomili a spoznali vlastnú životnú filozofiu, svoje hodnoty a spôsoby rozhodovania.

Každý z nás je umelec, lebo každý z nás si vytvoril model svojho života. Toto umenie, prostredníctvom ktorého si vytvárame svoje prístupy ku všetkému, sa volá „životná filozofia“. A ona nám hovorí, aký smer a nástroje použijeme na dosiahnutie cieľa.

Prosím čitateľa, aby ku knihe pristupoval ako k niečomu, čo mu má dať inšpiráciu na rozmýšľanie o sebe a svojom živote. Čo ho môže motivovať k novým výkonom alebo k realizácii potrebných zmien pre vlastnú spokojnosť. Kniha nielen hovorí, ako je potrebné jednotlivé kroky realizovať, ale najmä analyzuje príčiny nespokojnosti a dáva čitateľovi odpoveď na otázku: „Prečo to mám robiť?“

Nejde o odbornú publikáciu, a preto jej ambíciou nie je zahlcovať čitateľa množstvom termínov. Tie sú použité len v nevyhnutnej miere.

Dozviete sa, ako pracuje naša logika, kedy sa rozhodujeme racionálne a kedy emocionálne a ako si zostavíme informačnú mapu. Užitočnou pomôckou bude bublinkový graf na riešenie zložitých a strategických rozhodnutí. Prinesie vám návod, ktorého základom je päť životných pilierov. Poradí vám, ako život nielen prežiť, ale si aj ho užiť.

Architektúra života je voľným pokračovaním knihy Rozhodovanie. Problematiku rozhodovania rieši ucelenejšie – v kontexte celistvosti živo-

ta a univerzálnej múdrosti. Je potrebné povedať, že každé rozhodovanie a riešenie problému je subjektívny proces, ktorý je vždy podmienený záujmami a životnou filozofiou jednotlivca. Len každý sám najlepšie pozná svoje postoje a prístupy a vie, prečo sa istým spôsobom rozhodol. Táto kniha je pohľadom filozofa, ktorý je iný ako pohľad vedca. Počas jej písania som neustále kriticky zvažoval hodnotu vlastnej múdrosti, aby som ju mohol takto verejne šíriť. Veľa statí bolo vymazaných a boli ponechané len myšlienky, ktorým verím, čo mi dobre fungovalo a dáva zmysel.

Filozofia v západnej tradícii myslenia, od čias starovekých Grékov, je chápaná ako láska k múdrosti a v súčasnosti predstavuje štúdium tém, akými sú bytie, poznanie, hodnoty. Táto kniha prináša určitý systém do chaosu modernej spoločnosti. Jej cieľom je ukázať, ako veci fungujú a čo je príčinou chaosu a nešťastia mnohých ľudí. Chce to len zamyslieť sa nad nasledujúcim textom a prijať rozhodnutie pre zmenu, ak je potrebná. Ponúkané informácie nie sú striktným návodom na cestu životom, sú skôr školiacim chodníkom. Keď ním človek prejde a pochopí súvislosti, tak si ľahšie poradí so všetkým, čo ho v skutočnom živote stretne.

KTO SOM?

Som človek po šesťdesiatke, dlhoročný topmanažér a bývalý majiteľ nadnárodnej firmy, inovátor, mentor, spoločensky aktívny človek, člen Rotary klubu, honorárny konzul a bývalý hobby triatlonista. Pseudonym som použil z dôvodu mojej nedôležitosti. Myšlienky, múdrosť a filozofia nemusia mať autora, dôležitá je ich pravdivosť a najmä prijatie verejnosťou.

Táto kniha čerpá z mnohých skúseností, ktoré som ako podnikateľ zažil počas života. Sú tu aj prevzaté niektoré filozoficky dôležité pasáže a príbehy z mojej predchádzajúcej knihy Rozhodovanie, vydané pre desiatimi rokmi. Nemohol som ich vynechať, ak som chcel poskytnúť čitateľovi komplexný pohľad na popísanú problematiku.

Old Rich

POVEDALI O KNIHE

PROF. ING. JÁN KOŠTURIÁK, PHD.

**IPA SLOVAKIA, S.R.O., PORADCA A KOUČ V OBLASTI INOVÁCIÍ
A STRATEGICKÉHO MANAŽMENTU**

Kniha Architektúra života je o tom, ako sa v živote nestrať, nájsť svoju vlastnú cestu a prežiť život, ktorý má zmysel. Autor logicky a jednoducho vysvetľuje pomerne zložité veci tak, aby čitateľ pochopil súvislosti, vedel sa správne rozhodovať a zbral svoj život do vlastných rúk. Je to kniha pre podnikateľov, manažérov, ale aj pre deti, ak chceme, aby sa nestratili v dnešnom svete množstva povrchných a sprostredkovaných informácií, hlúposti a plytkosti. Mnohí ľudia na sklonku života možno ani tak neľutujú to zlé, čo urobili, ako to dobré, čo urobiť mohli. Nenašli odvahu urobiť rozhodnutie, vykročiť a konať. Je to kniha plná životnej múdrosti a vlastnej skúsenosti autora. Kniha môže pomôcť žiť užitočný život a nie iba život prežívať, užívať si ho, alebo živoriť. Nie je to kniha lacných rád o tom, ako zbohatnúť a dosiahnuť úspech.

Je to kniha správne postavených otázok, ktorých odpovede musí čitateľ hľadať sám hlboko vo svojom vnútri. Je to sprievodca životom a jeho princípmi, ale aj základ toho, aby na myšlienkach knihy mohol čitateľ ďalej stavať, modelovať svoj život a pretvárať svet vo svojom okolí. Kniha volá ľudí do akcie, proaktivity a opravovania sveta, v ktorom žijeme. Ak sa nám podarí pracovať viac s 5D informáciami ako 2D, ak pokorná múdrosť prestane ustupovať arogantnej hlúposti, ak sa naučíme hľadať správne kolektívne rozhodnutia a riešenie problémov, tak budeme menej opravovať a búrať a vytvoríme krásne katedrály ľudského ducha.

Kniha sa nedá zaradiť do presnej kategórie, je renesančná v tom, že spája duchovný a materiálny svet, filozofiu aj racionálne vedy a manažment, teóriu plánovania a rozhodovania, aj proaktivitu a akčnosť. Je lepšie poučiť sa od múdrych ľudí, ako sa učiť z vlastných chýb, je efektívnejšie pripraviť sa na správne rozhodnutie a riešenie na začiatku, ako opravovať dlhé a drahé riešenie na konci. Svet by bol oveľa lepší, keby žiaci a študen-

ti v školách študovali túto knihu, porozumeli jej a konali podľa princípov, ktoré prináša. Som rád, že som bol jedným z jej prvých čitateľov, dostal som tak náskok upratať si niektoré veci vo svojom vlastnom živote a podnikaní.

MGR. HENRICH CHOMIST

**CERTIFIKOVANÝ KOUČ A LEKTOR MANAŽÉRSKÝCH ZRUČNOSTÍ NA
IPA SLOVAKIA, ZAKLADATEĽ SPOLOČNOSTI BPI COACH
SO ŠPECIALIZÁCIOU NAJMÄ NA BEHAVIORÁLNU PSYCHOLÓGIU**

Autorovi sa podarilo originálne prispieť k problematike rozhodovania na základe popisu podstaty fungovania psychiky človeka. Architektúra života poskytuje inšpirácie v troch dimenziách: JA (pre seba), TY (napr. kolega v práci, partner), MY (pracovný kolektív, rodina, tím). Uvedomením si významu jednotlivých životných pilierov sa môžete na chvíľku zastaviť a nasmerovať svoj kompas takým smerom, aby ste urobili zmeny, ktoré vám prinesú nielen efektivitu, ale aj radosť, šťastie a spokojnosť. Jednoducho povedané, robiť správne rozhodnutia.

Kľúčové myšlienky (oblasti), ktoré sa mi páčili:

- *pekný pohľad na pojem múdrosť z hľadiska rozvoja firiem,*
- *krásny dôkazový materiál na to, aby človek, ktorý učí, volil zážitkový a situačný prístup,*
- *veľmi sa mi páčila časť, kde išlo o prepojenie práce podvedomia s informáciami a správnosti nášho rozhodovania,*
- *možnosť uvedomenia si našich predsudkov, čo nám dáva možnosť mať svoje konanie viac pod kontrolou,*
- *pekné prepojenie myšlienky ochrany vlastného podvedomia a nášho duševného zdravia,*
- *rešpektovanie a načúvanie vlastným signálom a tvorby úsudkov k finálnemu rozhodnutiu,*
- *poukázanie na to, že zvyk (podvedomie) môže byť naším priateľom, ale aj nepriateľom (záleží od toho, či a ako s ním pracujeme),*
- *rozhodovanie ako dôležitý nástroj v našom vývoji k zmene (v zmenovom správaní),*

- *dobry podklad k pochopeniu niektorých princípov z oblasti manažmentu zmeny,*
- *zrozumiteľná forma popisovania fungovania našej psychiky, čo je základom zmenového správania (budovanie alebo zmena návykov, postojov či myslenia),*
- *uvedomenie si faktu, kedy sa mám rozhodovať sám a kedy už mám siahnuť radšej po rade odborníka (a aj to, ako zistím, že on je odborník – ja som si to tam vedel medzi riadkami nájsť),*
- *pekne skrytá myšlienka, že informáciami môžeme byť manipulovaní a ovplyvňovaní (v procese rozhodovania na ceste k tvorbe nášho úsudku),*
- *popísaním princípov emocionality a racionality pri rozhodovaní sa – možnosť uvedomenia si voľby vhodnej argumentácie a komunikácie (sociálna percepcia a kanály vnímania),*
- *veľmi oceňujem, že kniha sa zaoberá aj morálnym aspektom (u mňa charakter), čo je najmä v dnešnej dobe veľmi dôležité (môj názor),*
- *spojenie tematiky rozhodovania s riešením problémov (s cieľom predchádzať vzniku konfliktov),*
- *kompetencia a dôvera v kompetentných v takejto knihe určite nesmie chýbať – a aj tam je, čo hodnotím veľmi pozitívne.*

ZDENĚK MICHÁLEK

GUVERNÉR ROTARY DIŠTRIKTU

PRE ČESKÚ A SLOVENSKÚ REPUBLIKU 2018/19

Se zájmem jsem si přečetl knihu Old Rich: Architektura života. Často jsem při čtení souhlasně přikyvoval, protože odrážela i můj přístup k výzvám, které mne potkávají. Myslím, že je pěknou ukázkou, jak se lze na věci kolem nás dívat s nadhledem a rozhodovat se s přihlédnutím k širším souvislostem. Odráží se v ní i kus filozofie Rotary a snahy o lepší svět.

Určitě doporučuji k přečtení.

I. ČASŤ KATEDRÁLA MÚDROSTI

1. PREŽIŤ A UŽIŤ

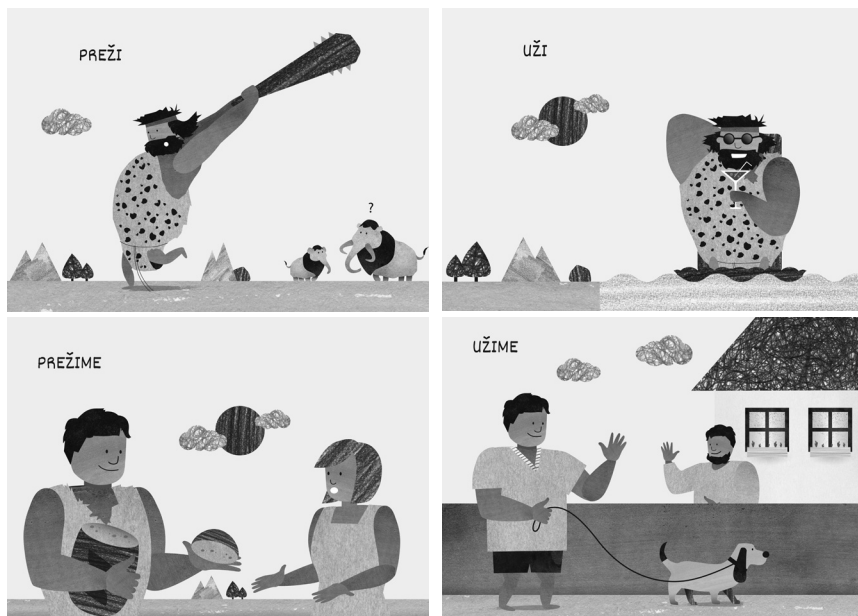
- UJDI ALEBO UDRI ● OSOBNÁ RADOSŤ A ZDIELANÁ RADOSŤ
- SILA SPOLOČENSTVA ● ZÁBRADLIE, KTORÉHO SA DRŽÍME
- KOĽKO SLOBODY SI ZASLÚŽIME ● OPRAVNÝ TERMÍN NEEEXISTUJE ● ŽIVOT DVOCH KOĽAJNÍC ● PLAZIACI SA PROBLÉM ● KNIHA ŽIVOTA ● NAJĽAHŠIA A NAJŤAŽŠIA CESTA

Osobnosť a životná filozofia – kto som a kam kráčam, spolu s kultúrou jednotlivca a tiež so spôsobmi, ako dosahujeme a hodnotíme ciele – sú najdôležitejšími stavebnými prvkami života každého z nás. Životná filozofia je naša stratégia pre prežitie života, ukazuje nám, kam smerujeme a čo chceme dokázať. Predurčuje naše hodnoty, vypovedá o našich prostriedkoch k dosiahnutiu cieľov a vypovedá o tom, ako podľa nás vyzerá šťastie. Životná filozofia nerieši operatívne problémy, ale naše riešenia ju obsahujú – častokrát bez toho, aby sme si to uvedomovali. Životná filozofia je aj nástroj na selekciu a spracovanie informácií.

Základný prístup životnej filozofie vychádzajúci z evolúcie človeka a prírodných zákonov je definovaný (veľmi zjednodušene) v základnom princípe života „prežiť“ a v biologickej túžbe človeka „užiť“. **Sociálne vnímanie človeka je dané množným číslom „prežime“** ako podmienka prežitia druhu a skupiny a potom „užime“ ako emocionálny výsledok snaženia sa skupiny.

Stratégia „prežiť/prežime“ je spojená so systémom pravidiel pre prežitie spoločenstva. Morálka a zákony sú pravidlá pre prežitie všetkých členov spoločnosti. Princíp „prežiť“ jednotlivca sa realizuje najmä v jeho mysli, v amygdale, čo je vývojovo prastará časť riadiaceho centra nervovej sústavy. Jej základnou funkciou je zabezpečiť prežitie. Pri ohro-

zení vďaka nej človek reaguje rýchlejšie, než ako by na nebezpečenstvo odpovedala vedomá myseľ. Komunikácia s amygdalou je rýchla a vyhranená: **Udri alebo ujdí.** Zabi mamuta, alebo utekaj pred ním.

Stratégia „uži/užime“ smeruje k získavaniu osobného potešenia, osobnej radosti a v množnom čísle k zdieľanej radosti s inými ľuďmi v spoločenstve. Spoločná radosť motivuje ďaleko viac k dosahovaniu cieľov ako individuálna, s nikým nezdieľaná radosť. To isté platí aj v opačnom prípade, keď sa objaví smútok, starosti alebo nepriazeň osudu. Ak sú zdieľané, jednoduchšie sa zvládajú. Spoločenstvo má v sebe ukrytú obrovskú silu. Vedia o tom napr. terapeuti, ktorí cez skupinové terapie dokážu liečiť aj veľmi vážne problémy ľudskej psychiky.

Ak zaregistrujeme, že sa odkláňame od svojich predstáv, od správnej cesty a nie sme spokojní s dosiahnutými výsledkami, núti nás to prehodnotiť doterajšie kroky. Väčšinou bilancujeme, až keď vznikne dlhotrvajúci problém. Na zmenu svojich životných postojov potrebujeme správne rozhodnutia a nápravu predchádzajúcich chýb. A práve **naša životná**

filozofia a hodnoty sú ako zábradlie, ktorého sa držíme, keď potrebujeme oporu.

Každý z nás by sa mal z času na čas zastaviť, preskúmať každý z piatich pilierov svojho života a pravdivo ich zhodnotiť. Len takto môžeme postupne vyriešiť problémy a odstrániť mnohé starosti. Päť pilierov si podrobne rozoberieme v záverečnej časti knihy.

Život je potrebné skúmať preto, aby sme si uvedomili, či **vôbec máme problém** a v čom spočíva. Tento fakt si ľudia mnohokrát neuvedomujú a snažia sa ho potlačiť nevšímavosťou. Často prehliadaným je tzv. **plaziaci sa problém**. Je charakteristický tým, že narastá pozvoľne. Keďže jeho príznaky nie sú veľmi agresívne, zjavné a naliehavé, postupne si naň zvykáme a stáva sa súčasťou našej karmy. Často až do doby, keď je už neskoro a dôjde k zrúteniu alebo poškodeniu niektorého životného piliera. Táto situácia pripomína príbeh s povestnou žabou zohrievanou v hrnci. Dovtedy váha s vyskočením z hrnca, až sa nakoniec uvarí.

Práve naše skúmanie je tým vodidlom, ktoré nás pomocou bilancovania upozorní na plaziaci sa problém. Účelom filozofie je taktiež uvedomiť si, že pri rozhodovaní máme zodpovednosť nielen za seba samého, ale aj za rodinu a priateľov. Každý z nás by mal mať na pamäti aj zodpovednosť za ľudstvo a prírodu. Sloboda bez zodpovednosti je deštruktívna, vtedy hovoríme o anarchii. Nieкто múdry povedal: „**Človek by mal dostať toľko slobody, koľko má zodpovednosti.**“

Ak toto tvrdenie rozmeníme na drobné a človeka budeme brať ako živý súbor vlastností a schopností, tak môžeme povedať, že každá ľudská vlastnosť a schopnosť má nejakú hodnotu. Zodpovednosť pritom patrí k najdôležitejším. A je jedno, či sa prejavuje ako zodpovednosť k sebe samému, k našim najbližším alebo k svetu, v ktorom žijeme. Podľa toho, ako často sa medzi ľuďmi vyskytujú, môžeme ľudské hodnoty kvalifikovať ako bežné alebo zriedkavé a podľa toho sa k ich nositeľom aj správame. Význam hodnôt by si mali uvedomovať všetci, no najmä tí, ktorí dostanú moc a slobodu rozhodovať o iných ľuďoch, o prírode a spoločnosti.

Doba, ktorú žijeme, prináša, žiaľ, skutočnosť, že ľudia s klasickými morálnymi hodnotami na vysokej vzdelanostnej úrovni začínajú byť „ne-

dostatkovým tovarom“. Účelom filozofie je aj naučiť sa rozumieť sebe, pochopiť procesy, ktoré v nás fungujú, a cez túto prizmu pochopiť aj iných ľudí. Životná filozofia každého človeka je východisko, z ktorého potom, ako z hlavného zdroja, vychádzajú jeho ďalšie životné rozhodnutia.

Filozofom je každý z nás. Filozof hľadá a ukazuje na súvislosti medzi najnovšími poznatkami vedy a našou možnosťou ich zužitkovať za účelom prežiť tento život čo najlepšie. A práve **optimálny prístup k životným situáciám je produktom činnosti filozofa.**

Vedecké poznanie ľudstva sa vyvíja míľovými krokmi, ale takmer nič sa nemení v ľudskej psychike a už vôbec nie vo vzdelávaní sa a v osobnostnom raste väčšiny ľudí. **Je najvyšší čas začať sa v tejto oblasti vzdelávať.**

Každý z nás má len jednu jedinú šancu prežiť tento život, nie sú žiadne opravné termíny, žiaden „pardon, skúsím to ešte raz“ neexistuje. Knihu života môžeme čítať len raz. Všetci starneme a meníme sa. Ak sa už musíme meniť, tak nech je to múdry vývoj.

Filozofia skúma a následne vytvára súvislosti medzi poznatkami mnohých vedných disciplín, hovoríme, že je interdisciplinárna. Jej úlohou je hľadať cestu správneho konania a rozhodovania sa. Toto je dôležité najmä v období preinformovanosti spoločnosti. Ak máme príliš veľa informácií a možností, vybrať si tú správnu je často problém. Práve naša filozofia a táto kniha nám v tom výrazne pomôže. Len ten človek, ktorý vie, ako veci fungujú, môže efektívne dosahovať svoje ciele, naplňovať svoj život podľa vlastných predstáv, vyhýbať sa problémom a byť zdrojom pozitívnych emócií sebe a okoliu.

Ako príklad možnej opravy vzťahu a vytvorenia novej emocionálnej hodnoty priblížim jeden reálny prípad. Poznal som dvoch mojich priateľov, jeho a ju, dlhoročných manželov. Obaja boli veľmi príjemní ľudia, spoločenský, a tak sme si všetci okolo nich mysleli, že majú krásny partnerský vzťah. Až pri jednej príležitosti sa mi kamarát priznal, aký život skutočne žijú. Každý má vlastné peniaze, každý má svoje koníčky a záľuby. On športuje so svojimi kamarátmi, ona so svojimi kamarátkami. Spoločných

rodinných priateľov nemajú. Keď som to počúval, len tak mimochodom som podotkol, že idú životom ako dve koľajnice vedľa seba, ktoré sa nikdy nestretnú. „Fungujete síce bez konfliktov, ale asi aj bez lásky,“ povedal som. Kamarát sa zamyslel a pritakal: „Presne.“ Po nejakom čase som sa dozvedel, že začali spolu navštevovať manželskú poradňu s cieľom zmeniť **pomenovaný stav** dvoch koľajníc, aby mohli žiť na jednej spoločnej. Vyhľadali odbornú pomoc, lebo si priali daný stav zmeniť a sami to nedokázali. **Samotné trefné pomenovanie stavu spustilo proces nápravy vzťahu.**

Múdrost' je základný predpoklad pre tvorenie správnych rozhodnutí. Tento základ nám dáva schopnosť vytvoriť si reálne predstavy o súčasnom stave a o predpokladanej budúcnosti. Keď vytvoríme reálnu predstavu o budúcnosti, potom vieme prijať ten najlepší variant rozhodnutia. Múdrost' je vnútorný, vlastný zdroj informácií, skúseností a prístupov, ktoré použijeme na vytvorenie predstavy cieľa a reálnej cesty k nemu.

2. MÚDROŠŤ AKO NÁSTROJ SPOKOJNÉHO ŽIVOTA

● BOJ S HLÚPOŠŤOU ● DEFINÍCIA HLUPÁKA ● 2D, 5D A ROVNICA MÚDROSTI ● KRÁSA HARMONIZUJE ● NIKTO NIE JE DOKONALÝ ● ŠKATUL'KOVANIE ĽUDÍ ● KONFUCIUS A VÝBER ÚRADNÍKOV ● VYSTRESOVANÝ KUCHÁR ● PRÍRODA A EVOLÚCIA ● SYSTÉM AKO ZNAK MÚDROSTI ● NA PRÍSTUPE ZÁLEŽÍ

MÚDROŠŤ A JEJ CHARAKTERISTIKA

Podľa Konfucia môžeme k múdrosti prísť tromi spôsobmi: **pre-mýšľaním, čo je cesta najušľachtilejšia, napodobňovaním, táto cesta je najľahšia, alebo vlastnou skúsenosťou, čo je cesta najťažšia.**

Prehľbovanie múdrosti by malo byť cieľom každého jednotlivca, lebo len múdre rozhodnutia nám zlepšujú život. **Zhoršovanie nášho života je znakom hlúpych rozhodnutí nás alebo niekoho iného, kto riadi**

náš život. Paušálna hlúposť nie je len nevzdelanosť, ale aj neskúsenosť alebo morálny úpadok. Táto **kniha analyzuje múdrosť v protiklade k hlúposti** a premieta tieto princípy do rozhodovacieho procesu. Hlúposť jednotlivca alebo hlúposť kolektívna pramení z toho, že súčasný život začal byť veľmi zložitý a nie je jednoduché mu rozumieť. Ľudia vždy budú hľadať jednoduché a priamočiare riešenia. Majú radi, ak im niekto zoberie starosť o ich problém a prisľúbi im rýchle riešenie. Pri zložitých problémoch to však nie je možné, tie si musíme riešiť sami podľa vlastných hodnôt.

POVEDAŤ NIEKOMU, ŽE JE HLÚPY, ZNAMENÁ URÁŽKU. AKÁ JE VŠAK PRAVDA?

Nie je možné, aby sme všetci boli múdri vo všetkých oblastiach života. Priznať si však, že v istej oblasti nie som kompetentný a nebudem sa k istým témam vyjadrovať, dokáže len málokto. Väčšina ľudí sa vyjadruje ku všetkému. Mnoho hlúpych ľudí však ovplyvňuje naše životy, a tak je pre nás veľmi dôležité ich identifikovať. To platí najmä pre tých dominantných a mienkotvorných jedincov, ktorí v reálnom živote alebo prostredníctvom sociálnych sietí zasiahnu široké vrstvy populácie.

Na tomto mieste si dovoľím poznámku k používaniu pojmu „hlúpy“ či „hlupák“. Uvedomujem si, že niektorých čitateľov môže tento pojem vyrušovať, no zámerne ho v texte ponechávam. Hlúposť je nebezpečná, aj keď je často nevedomená. Hlúposť má na svedomí mnoho zla, genocídy, vojny, rodinné rozvraty, zlú atmosféru v spoločnosti, ekonomický úpadok... Preto ju chcem v texte takto priamo označovať a nebudem sa báť ju aj definovať.

Život je procesne zložitý. Táto kniha si dala za cieľ definovať základy vedomostí o životnej filozofii a procesov rozhodovania. Na týchto paušálnych základoch je potom už možné stavať všetky múdrosti sveta. Táto filozofia vychádza z prírodných a spoločenských zákonov a najmä z kresťanskej morálky.

Kniha nastoľuje problematiku boja s hlúposťou, ktorá sa nachádza vo všetkých sférach nášho života a je často nerozpoznaná. Popis

hlúposti nám dáva šancu ju rozpoznať a následne premôcť. Aj keď hlúposť je takmer nezničiteľná a vyskytuje sa všade, nemala by ovplyvňovať spôsoby riešenia všeludských a globálnych problémov. Vplyv múdrosti a hlúposti ľudí na fungovanie celej spoločnosti je základná téma, ktorej sa potrebujeme v záujme zdravého vývoja venovať. Veď to, ako a koho vyberáme do riadiacich orgánov štátu, na čelo firmy či do vzťahu, dlhodobo ovplyvní náš život. Preto je dôležité spoznať správny mechanizmus a hodnotenie múdrosti každého, koho názor vplýva na náš život.

Múdrost' môžeme popísať nasledovnou rovnicou:

$$\text{MÚDROST' = INFORMÁCIE + SKÚSENOSTI + PRÍSTUP}$$

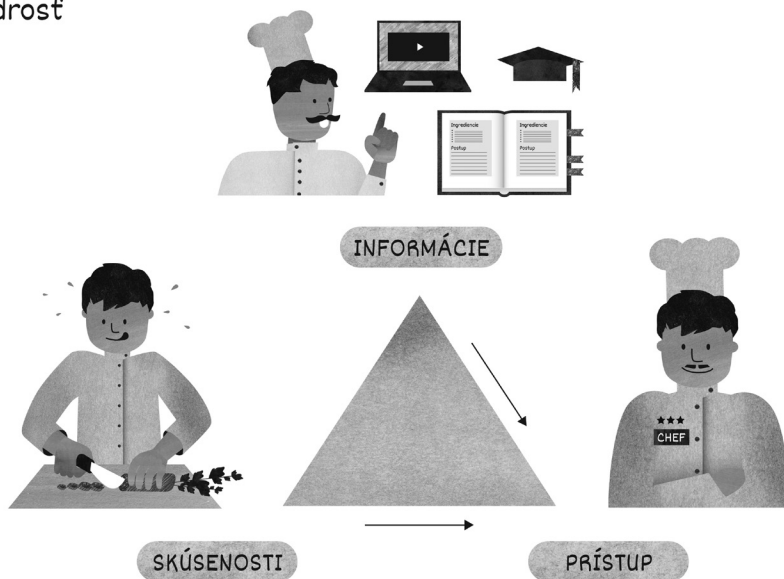
Aby sme rovnici dôsledne porozumeli, nižšie v tejto kapitole sú podrobne rozpísané jej tri parametre:

- informácie – 2D,
- skúsenosti – 5D,
- prístup.

Múdrost' človeka je vždy viazaná na konkrétnu oblasť. Nikto nie je paušálne múdry vo všetkých oblastiach života. Väčšinou sme múdri len v určitých sférach života. Vysoká miera múdrosti v mnohých oblastiach môže vypovedať o našej osvietenosti a z duchovného hľadiska má blízko k osvietenstvu. Pri používaní múdrosti je dôležité nezabudnúť popri praktickej aj na estetickú hodnotu vytýčených cieľov. Práve krása pôsobí na naše podvedomie a podvedomie okolitých ľudí. Dobro je krásne. Múdrost' a krása – obsah a forma našich cieľov – robí naše rozhodnutia všeobecne prítlačlivými.

Uvedená rovnica múdrosti má slúžiť na rýchle identifikovanie človeka, ktorého názory a informácie majú priamy vplyv na náš život a na naše rozhodnutia. Pomôže nám aj v situácii, keď cítime, že nie sme dost' silní a nemáme dost' informácií. Rovnica nám ukazuje, kedy je už nutné prizvať si odborníka. A ako si ho vybrať? Zas len podľa odhadu jeho múdrosti. To platí v súkromnom a aj vo verejnom živote.

Múdrost'

V dobe Konfucia vyberali vysokých úradníkov tak, že títo museli prejsť cez sedem úrovní výberu. Na každej úrovni sedelo sedem skúsených a múdrych úradníkov, ktorí vyradovali kandidátov na základe ich vlastných kritérií. V siedmich kolách výberového procesu z množstva uchádzačov nakoniec vybrali jediného, ktorý najlepšie spĺňal predstavy skúsených úradníkov o múdrosti kandidáta. Pokus o podplatenie sa trestal smrťou.

„Škatulkovanie“ podľa dôveryhodnosti a múdrosti robíme vždy podvedome a bez toho, aby sme si to uvedomovali. Vedomé hodnotenie múdrosti vykonávame pri výbere kamarátov, spolupracovníkov alebo pri voľbách politikov... Hodnotíme takto zástupcov do orgánov obchodných spoločností, inštitúcií, vyberáme si životných partnerov. Vždy podvedome odhadujeme ich múdrosť či hlúposť, teda ich schopnosť robiť najlepšie rozhodnutia v danej oblasti.

Keď použijeme určité vedomé kritériá na hodnotenie múdrosti človeka, vtedy robíme **vedomý výber** toho najvhodnejšieho a najschopnej-

šieho jedinca plniť úlohy v danej oblasti. Múdrost sa vyžaduje najmä pri strategických rozhodnutiach, keď potrebujeme vybrať najmúdrejšieho kandidáta a súčasne je vhodné ešte aj **zvýšiť, prehĺbiť jeho múdrosť**. Práve toto prehĺbenie múdrosti je kľúčové pre najlepších lídrov.

Rovnica múdrosti nám dáva užitočné návody v rôznych sférach života a práce. Kedy a kam sa mám presťahovať, zmeniť zamestnanie, kúpiť byt alebo založiť firmu? Tieto životné rozhodnutia budú presnejšie, keď zvýšime svoju múdrosť. Ak poznáme rovnicu, je to jednoduchšie, vieme na čo sa máme zamerať, ktorú časť zvýšiť – naštudovať, získať informácie, vyskúšať si to, posúdiť morálne hľadisko. Ak nemáme talent a múdrosť v danej oblasti, mali by sme si prizvať odborníka.

Určenie relatívnej múdrosti je náš subjektívny odhad a mal by sklbiť vedomú aj podvedomú zložku nášho hodnotenia.

Mala by platiť zásada, že čím viac spoločensky dôležitý post človek zastáva, tým väčšiu by mal mať hodnotu múdrosti v danej oblasti. A zistiť by sme to mali konfuciánskym porovnávaním múdrosti všetkých kandidátov. Dôležité je, že nehovoríme o paušálnej múdrosti jednotlivca vo všetkých oblastiach.

Platí, že **vysoká múdrosť sa v praxi prejavuje najmä dokonalosťou systémov, ktoré tento človek v danej oblasti vytvára a používa.** Hovoríme, že tento človek má na všetko efektívny systém, ktorý ho odbremenuje od rutiny, ale najmä prináša schopnosť správne sa rozhodnúť. Aj na zber informácií používa systém. Platí aj opak – nízka múdrosť až hlúposť vypovedá o nedokonalosti systémov. Tento nedostatok sa dá ľahko identifikovať a okolie ho postrehne.

KVALITNÉ SYSTÉMY AKO ZNAK MÚDROSTI

Základným a dokonalým systémom je naša Zem a príroda. Všetko je alebo bolo dokonale vyladené evolúciou. Princíp „prežiť“ funguje dokonale. Princíp „užiť“ už bola len nadstavba v dobe hojnosti. „Užiť“ bol vždy motivátorom konania na dosiahnutie cieľa.